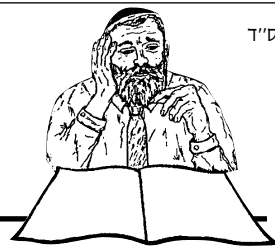

THE Daf HaKASHRUS

A MONTHLY NEWSLETTER FOR THE RABBINIC FIELD REPRESENTATIVE

TRANSFERRING MESORAH OF BIRDS

© Document B-65 - Part II

A TESHUVA BY
RAV HERSCHEL SCHACHTER, SHLITA

ואף שהמחבר כתב בשולחן ערוך (יו"ד סימן פ"ב סעיף ד') שההולך ממקום שנוהגים איסור בעוף מסויים מפני שאין להם מסורת, והלך למקום שיש להם בו מסורת, יכול לאכול במקום שהלך שם, ואפילו אם דעתו לחזור, אף על פי שהמחבר בעצמו המשיך לכתוב בסעיף שאחר זה (סעיף ה') אם שאר המקומות שאין להם מסורת, יכולים לאכול על סמך מקום שיש להם מסורת... יש לחוש לדברי האוסר, וקשה דלפי דברינו, היאך רשאי האורח לאכול לעוף הזה אפילו בעודו במקום ההוא, הלא קיימת אפשרות שיש בזה מחלוקת הפוסקים, ומסורת הקהילה היא על פי שיטתם הם, אשר האורח המשתייך לקהילה האחרת נוהג לדינת כדעת רבני מקומו הנוקטים לאיסורא בנדון המחלוקת, וכמו שהסברנו לעיל. ומסתמא צריכים לומר שהמדובר כאן בשולחן ערוך הוא בשתי קהילות הדומות אחת לשניה ברבותיהם ובאופן פסיקת ההלכה, שאין מקום לחששא הנ"ל, אלא רק שבקהילה הא' יש מסורה להקל, ובשניה – חסרה להם מסורה זו. אכן בנדון דידן, שידוע לנו בבירור שבין כה וכה הרבה חילוקים אחרים יש בין שתי הקהילות בעניני פסיקת ההלכה, בודאי צריכים לחוש שמא גם נדון אכילת עוף זה תלוי באיזו מחלוקת הלכתית, ואין לאורח שממקום הא' לאכול את אותו העוף (המסופק) אפילו בעודו במקום הב'.

והנה כל דינו של הרמ"א להצריך מסורה אפילו במקום שישנם לג' הסימנים ושאינו לחוש לדורס, איננו מדינא אלא רק ממנהגא. ועיין גמרא חולין דף יז: שנסתפקו באברי בשר נחירה שהכניסו ישראל לארץ, וברא"ש שמה (פרק א' סימן כ"ג) כתב דבגזרה דרבנן (כגון גבינת עכו"ם) לא חל האיסור אלא לאסור אותן הגבינות שנעשו מכאן ולהבא, אבל אין אוסרים את אותן הגבינות (ex post facto) שכבר ישנן בעולם בשעה שעמדו למנין לחדש את הגזירה. ואם בגזרות דרבנן הדבר כן, קל וחומר באיסור שאינו אלא ממנהגא. וממילא, בנדון מנהג הרמ"א הנ"ל יש לומר שאף הרמ"א לא יצריך מסורה גמורה מימות משה רבנו, אלא כל שקיימת מסורה על איזה עוף מסויים מהזמן שמקודם (לימי הר' ירוחם ור' יונה בעל איסור והיתר) שהונהג המנהג הזה – בהכי סגי, כאותה הגבינה שנעשתה מקודם שנגזרה הגזרה, וכאן, כל אותו המין – אפילו כל אותן העופות שנוצרו לאחר שהותחל המנהג – יהי' בכלל הך התיאור. וממילא, אם ישנה מסורה על איזה עוף מסויים באיזה מקום, אשר כפי קבלת אנשי אותו המקום הי' מנהג לאוכלו כבר מימות הר"ר ירוחם והר"ר יונה, בהכי סגי לאכול באותו המקום אפילו לאורח שדעתו לחזור, ולדעת הש"ך – אפילו לאכול בשאר מקומות. אבל אם אין מסורת נמשכת מתקופת ר' ירוחם ור' יונה, הי' נראה לומר שאפילו לדעת הש"ך אין לאחרים לסמוך עליה, אפילו לאוכלו באותו המקום ממש, וכאמור.

צבי שכטר

עש"ק פ' ויקרא, תשס"ד

כפי מה שהבנתי מספרו של זוהר עמר (מסורת העוף), הרבה מהמסורות של הספרדים אינן מימות משה רבינו (שהראה לבני ישראל כל העופות ואמר להם – וזה לכם הטמא וגו') אלא הותחלו בימי הגאונים והראשונים הקדמונים שהיו סבורים שמספיק להתיר עוף לאכילה בג' הסימנים – אפילו בלי מסורה, אכן האשכנזים הנוהגים כדברי הרמ"א שתמיד צריכים מסורה, אפילו בעופות שיש להם כל סימני הטהרה, מה שייך לקבל המסורת מאחינו הספרדים? ורק שייך לקבל מסורה מקהילה אחרת (כדעת הש"ך – נגד חומרת המחבר) אם הקהילה האחרת יש להן מסורה קדומה שלא הועברה מהספרדים שהקילו בנקודה הנ"ל.

[ועיין תשובות מלמד להועיל (חלק ב' סימן ט"ז) שכתב מסורה להקל בעוף מסויים. ומן הנכון להעיר שאף שהיה בברלין אצל האשכנזים, הלא דבר ידוע הוא שבהרבה מקומות במדינת גרמניה נהגו כמנהגי ספרד (שאינו מברכים שהחיינו על מקרא מגילה ביום, והרבה דברים כיוצא בזה, והרבה הפטרות נהגו לומר כמנהג הספרדים), וממילא יש לחוש שאף לגבי כשרות העופות המסורה שלהם נובעת מכך שסמכו על דעת הגאונים והראשונים הקדמונים שאפשר להתיר עופות על פי ג' הסימנים – ושאינו צורך למסורה, ואשר ממילא אין לאשכנזים שממזרה אירופא לסמוך אלא על מסורת הקהילות אשכנזיות שממזרה אירופא.

ועוד מן הנכון להעיר שמרן הגרמ"פ באגרותיו (יו"ד חלק א' סימן ל"ד) טען שאין לסמוך על מסורות שעל עופות על פי שמותיהם בלבד, כי במדינות שונות משתמשים בחילופי שמות לעופות השונים, וקיימת אפשרות שמה שקבלו במסורה שהעוף שבשם פלוני עוף טהור הוא, איננו אותו העוף הנקרא אצלנו בשם ההוא. ובאמת צ"ע בתשובות מלמד להועיל הנ"ל שקבל השאלה בטלגרמה וענהו בטלגרמה, שאולי אצל השואל השתמשו בחילופי שמות לעוף ההוא, ועיין גמרא שבת (לו.) הובלילא בי כסי, בי כסי הובלילא וכו.].

וכן נמי צריכים להעיר, שהרבה פעמים אי אפשר להעביר מסורה אפילו מקהילה אשכנזית אחת לקהילה אחרת, כי הרבה פעמים מנהג הקהילה נולד בשנים המאוחרות מכה איזה פסק שקבלו שמה מרבם שלהם, אשר רבני שאר הקהילות לא הסכימו לזה, ולדוגמא – קיימת אפשרות שבקהילה אחת נהגו לאכול איזה עוף מסויים מפני שסמכו על דעת האבני נזר הסובר שאף בעופות נוהג כלל הגמרא שטהור וטמא אינם מולידים זה מזה, ודבריו הם בנגוד לשיטת החתם סופר (הסובר שכלל הגמרא רק נוהג בהמות וחיות), והיאך אפשר לשאר קהילות לסמוך על "מסורת" אותן הקהילות – הלא אין כאן "מסורה" כלל, אלא מחלוקת הפוסקים, והיאך נחייב המחמירים לקבל שיטת המקילים מפני שכן נהגו כבר בקהילות המקילים כבר חמישים או מאה שנה?

ומשל למה הדבר דומה, להא דקיי"ל שהלכה כדברי המיקל באבל, אפילו ביחיד נגד רבים, וכמבואר בגמרא, וכי מי שבא לשאול אצל המחמיר, מחוייב המחמיר להקל להשואל מפני בעולם דעה החולקת והמתרת? פשיטא שלא. אלא בודאי רשאי – ומחוייב – המחמיר להורות להשואל כפי דעתו שלו, להחמיר. והך כללא (דהלכה כדברי המיקל באבל) רק שייך במקרה שהחכם שנשאל אין לו שיטה לעצמו (שבירר בעצמו, או שקיבל מרבותיו), ולפניו שתי דרכים, ולפי כללי הפסק הרגילים הי' לו לפסוק כדעת הרבים, וכאן בהלכות אבל, דבכל ספק כלדהו אזלינן לקולא (עיין ר"ן סוף פ"ק דקידושין ובמאמרנו בזה בס' בעקבי הצאן סימן י"ב), יש לו להורות להקל, וכדעה המקילה.

HALACHIC HIGHLIGHTS:

The Kosher Status of Specific Questionable Birds

COMPILED BY RABBI YOSEF GROSSMAN
RC, Editor – *The Daf HaKashrus*

The following list represents the OU's position regarding the kashruth status of certain questionable birds. This compilation is largely based on the Teshuva of Rav Yisroel Belsky published in last month's issue of *The Daf HaKashrus* and that of Rav Herschel Schachter in this month's issue.

Acceptable:

Quail
Sparrow
Turkey
White Leghorn Chickens
Wild Turkey

Non-Acceptable:

Guinea Fowl
Muscovy Duck
Peacock
Pheasant

A NEW KASHRUTH VIDEO RELEASE

The Mesorah of Kosher Birds and Animals

- Experience this video of the historic one day ASK conference in its entirety.
- See the live bird demonstration and "hands on" Nikur presentation.
- Listen to over 6 hours of fascinating Shiurim and lectures by Rabbi Yisroel Belsky, Rabbi Menachem Genack, Rabbi Herschel Schachter and Prof. Schneier Leiman amongst other prominent speakers.
- Relive the Search for Mesorah adventures of our experts from Eretz Yisroel Rabbi Dr. Ari Zivotofsky and Dr. Ari Greenspan.
- *Cost - \$18.00 plus s/h. To order call Avigail Klein at 212-613-8279 or email kleina@ou.org.*

Excerpts from Shabbos Greetings for the week of November 6/04

By Rabbi Dr. Tzvi Hersh Weinreb
OU Executive Vice President
Reprinted with permission

I am a regular reader of the newspaper *Hamachane Hacharedi* which is published by the *chassidim* of Belz. I was gratified to see in last week's edition a photograph of our Rabbi

Moshe Elefant addressing a group of members of the Belz community on the issue and importance of kashrus. This past *Chol Hamoed Succos* Rabbi Elefant was the special guest of a meeting of Israeli *shochtim* in Ashdod. The article states that "our honored guest from the United States, Rav Moshe Elefant, one of the chiefs of the OU, who troubled himself to take part in this event expressed gratitude to *Hashem Yisborach* and praised Rabbi Yaakov and the entire

crew of young men who have shown such dedication to punctiliously serve rabbinic law." In his address Rabbi Elefant quoted from the current Belzer Rav Shlita who once told him that the fact that one is engaged in providing kosher food to so very many Jews is a special *segula* and *bracha* which will protect people from all obstacles. Thank you Rabbi Elefant for representing us at this important event.

KASHRUTH alert!

ROUTE 29, NAPA "LITTLE BITS OF HEAVEN" CAMEL FAVORITES produced by Route 29, Napa, Napa, CA bears an unauthorized symbol and is not certified as Kosher by the Orthodox Union. Consumers spotting this product are requested to contact the Orthodox Union at 212-613-8148 or via email at herbstmanh@ou.org.

HANOVER SILVER LINE AND HANOVER GOLD LINE FROZEN BROCCOLI produced by Hanover Foods, Hanover, PA due to changes in production, will no longer be certified. Customers should only buy products that still bear the symbol.

GUEST HOUSE COCOA SUPREME (hot cocoa mix) produced by Performance Food Group, Richmond, VA sold in single serving packets, is certified as (the ingredient panel lists whey as an ingredient). The dairy designation has been inadvertently omitted. Future packaging will be revised.

RAFAELLO ASTRI SPUMANTE SPARKLING WHITE WINE produced by American Wholesale Wine and Spirits, Northbrook, IL bears an symbol and is not certified as Kosher by the Orthodox Union. Consumers spotting this product are requested to contact the Orthodox Union at 212-613-8148 or via email at kshalerts@ou.org.

MAZAL TOV TO ...

RAV YISROEL BELSKY AND HIS WIFE on the birth of quadruple grandchildren. Mazal tov as well to the proud parents Rabbi and Mrs. Aryeh Belsky of Brooklyn, NY.

our devoted RC, RABBI NOSSON GOLDBERG AND HIS WIFE on the engagement of their daughter Esther Miriam to Meir Baida from Far Rockaway, NY.

our dedicated RC, RABBI YOSEF GOLDBERG AND HIS WIFE on the engagement of their daughter Miriam Nechama to Tzvi Jacobovitz of Queens, NY.

our devoted RFR in Pittsburgh, PA, RABBI SHIMON WEISS AND HIS WIFE on the birth of their daughter Devorah Leah.

Meals on El Al Flights

The following is a press release released by the OU concerning its present certification of Borenstein meals aboard El Al flights.

Borenstein Caterers supplies El Al and other airlines with meals which are certified glatt kosher by the Orthodox Union when they are served double wrapped and sealed.

Borenstein also supplies open meals for El Al flights originating from New York, Chicago and Miami. Open meals are not certified by the OU.

El Al passengers who wish to receive an OU certified meal on these flights should order a "special glatt" or "Regal" meal.